

1. Referentie

Referentie	De Pauw, H. (2003). De verdwijning van niet-begeleide minderjarigen en minderjarige slachtoffers van mensenhandel in België. <i>Panopticon</i> , 25, (1), 9-30.
Taal	Nederlands
ISSN	0771-1409
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Dit artikel is een kortere weergave van het onderzoek naar de verdwijning van niet-begeleide minderjarigen en minderjarige slachtoffers van mensenhandel, uitgevoerd door de *Research & Development Manager* van *Child Focus*. Op basis van dossier-analyse wordt het fenomeen algemeen beschreven, alsook een profiel van de betrokken slachtoffers. Het artikel sluit af met enkele knelpunten die een betere aanpak van het probleem in de weg staan en er worden enkele voorstellen voor een betere aanpak geformuleerd.

3. Trefwoorden

Thema ('s)	Gezin, politie & justitie, welzijn
Trefwoord(en)	Child Focus, mensenhandel, niet-begeleide minderjarigen, uitbuiting (seksueel en economisch), verdwijningen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Heidi De Pauw Child Focus Houba – de Strooperlaan 292 1020 Brussel Tel: 02/ 475 44 36 publication@childfocus.be http://www.childfocus.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is het fenomeen 'vermist niet-begeleide minderjarigen' en 'minderjarige slachtoffers die in de mensenhandel terechtkomen'? Hoe ziet het profiel er uit van de vermiste niet-begeleide minderjarigen en de minderjarige slachtoffers die in de mensenhandel terechtkomen? Hoe kan de aanpak van de problematiek bevorderd worden?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Dossier-analyse van dossiers van vermiste niet-begeleide minderjarigen, geregistreerd door Child Focus. De periode van registratie begon in april 1998 en werd eind augustus 2001 beëindigd. Bevraging van de Dienst Vreemdelingenzaken en de Cel Vermiste Personen van de Federale Politie. Bevraging in centra (opvangcentrum voor vluchtelingen te Sint-Truiden, onthaalcentrum voor vluchtelingen te Kapellen, 't Huis te Aalst, Centrale Dienst van het Vlaamse Rode Kruis voor de opvang van vluchtelingen, Centre d'accueil pour
-------------------	---

	Réfugiés te Rixensart, Centre d'accueil pour Réfugiés te Florennes) die niet-begeleide minderjarigen opvangen. Voornamelijk de verantwoordelijken werden bevestigd. Bevestiging van enkele magistraten van het Parket van Antwerpen, Brugge, Brussel, Dendermonde, Hasselt, Namen en Nijvel.
Onderzochte groep	255 dossiers van vermiste niet-begeleide minderjarigen
Bereik	Nationaal (België)

7. Resultaten

Fenomeen	Definitie niet-begeleide minderjarige: elke onderdaan van een staat, die niet behoort tot de Europese Economische Ruimte, die de leeftijd van 18 jaar nog niet bereikt heeft en die het Belgisch grondgebied binnenkomt of er verblijft zonder dat de vader, de moeder, de wettelijke voogd of de echtgeno(o)t(e) hem/haar vergezelt. Er worden drie categorieën onderscheiden met betrekking tot de verdwijning: vrijwillige ontvluchting, ontvoering door derden, ongedefinieerde verdwijning Er is een groot <i>dark number</i> wat betreft het aantal niet-begeleide minderjarigen in België Er zijn drie verschillende soorten van verdwijningen: Niet-begeleide minderjarigen die niet aankomen op de plaats die hen werd toegewezen. Volledige cijfers hierover bestaan niet. Wel blijkt dat de helft van de meisjes nooit toekomt op de verblijfplaats. Hiervoor wordt de link gelegd met de mensenhandel. Niet-begeleide minderjarigen die verdwijnen vanuit een privé-adres. Ook hier zijn geen volledige cijfers beschikbaar. Niet-begeleide minderjarigen die verdwijnen vanuit hun verblijfplaats. Slechts in een beperkt aantal dossiers kan men zeggen dat het om een vrijwillige ontvluchting gaat. Onder kinderhandel wordt verstaan: 'het feit dat iemand een minderjarige onwettig onderwerpt aan zijn eigen macht of aan de macht van derden door middel van geweld, bedreigingen of list of door misbruik te maken van een gezagsverhouding met het oog op seksuele of economische uitbuiting van deze jongere'. Exacte cijfers over jongeren die het slachtoffer zijn van mensenhandel zijn niet voorhanden. Toch vermoedt men dat het aantal stijgt.
Profiel	Er is slechts weinig informatie voorhanden over nationaliteit, leeftijd, geslacht,... Er is een significant verband tussen de leeftijd en het al dan niet alleen worden aangetroffen: hoe jonger de minderjarige, hoe groter de kans dat de jongere niet alleen wordt aangetroffen Qua statuut: is er een onderscheid tussen asielzoekers en niet-asielzoekers. Asielzoekers vallen onder de bevoegdheid van de Federale Overheid, niet-asielzoekers vallen onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Er werd een statistisch significant verband gevonden met betrekking tot de regio van herkomst en het al dan niet legaal verblijven in België op het moment van verdwijning en de nationaliteit. Vooral bij de jongeren uit Oost- of Centraal-Europa liggen de groepen van illegalen en legalen ver uit elkaar. Iets minder dan de helft verdwijnt binnen de maand. Meisjes verdwijnen vaker iets later dan jongens. In gevallen van seksuele uitbuiting gaat het vooral over meisjes, in gevallen van economische uitbuiting gaat het vooral over jongens. Niet-begeleide minderjarigen van Afrikaanse afkomst worden vaker slachtoffer van mensenhandel dan andere jongeren.
Aanpak	Op basis van de analyse van de problematiek van de slachtoffers van mensenhandel is het aangewezen om de regelgeving hieromtrent aan te passen, in die mate dat er meer rekening wordt gehouden met specificiteit van deze groep. Er zijn een aantal knelpunten die een betere aanpak van het probleem in de weg staan. Zo is er een ontoereikend aantal (aangepaste) opvangplaatsen voor niet-begeleide minderjarigen. De bevoegdheidskwestie inzake plaatsingen lijkt hierin een rol te spelen. Er ontbreekt een uniform registratiesysteem waardoor gegevens vaak onvolledig blijven. Er is onvoldoende kennis met betrekking tot de problematiek bij verschillende belangrijke actoren, waardoor niet steeds wordt ingegaan op signalen. Er wordt voorgesteld om een eenvormig meldingsformulier in te voeren. Het doel hiervan

	is het sensibiliseren van de actoren en een betere informatiedoorstroming. Er is nood aan informatiesessies. Ook internationaal dient dit probleem aangepakt, daar het niet beperkt blijft tot de landgrenzen.
--	--

8. Resultaten op basis van hetzelfde onderzoek

De Pauw, H. (2003). *De verdwijning van niet-begeleide minderjarigen en minderjarige slachtoffers van mensenhandel in België*. Onuitgegeven onderzoeksrapport, Child Focus.

9. Aanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In dit artikel, gebaseerd op een onderzoek uitgevoerd door de *Research & Development Manager* van *Child Focus*, wordt ingegaan op de problematiek van de vermiste niet-begeleide minderjarigen en de minderjarige slachtoffers van mensenhandel. In dit onderzoek analyseerde men 255 dossiers van vermiste niet-begeleide minderjarigen, geregistreerd tussen april 1998 en eind augustus 2001.

Het artikel heeft drie doelstellingen. Ten eerste wil men het fenomeen van de vermiste niet-begeleide minderjarigen en de minderjarige slachtoffers algemeen in beeld brengen. Zo worden eerst de definities duidelijk afgebakend. Vervolgens wordt het fenomeen algemeen geschetst naar omvang en omstandigheden.

In een tweede deel wordt het profiel van de betrokken slachtoffers beschreven. Het profiel wordt in kaart gebracht aan de hand van verschillende variabelen: nationaliteit, geslacht, leeftijd, de plaats van aantreffen van de niet-begeleide minderjarigen, de uiteindelijke eindbestemming van de minderjarigen, het statuut en de gekende duur van het verblijf voor de verdwijning. Eveneens gaat men na of er significante verbanden bestaan tussen de verschillende variabelen.

Tot slot staat men nog even stil bij de aanpak van het probleem. Er worden drie grote knelpunten, die een betere aanpak in de weg staan, genoemd: de plaatsingsproblematiek, het gebrek aan gegevens en uniformiteit en het gebrek aan kennis en informatiedoorstroming. Tevens worden enkele voorstellen gelanceerd om de problematiek beter te kunnen bestrijden.